Л. І. Ракавецкая (*Мінск*),
вучоны сакратар БелДІПК, кандыдат педагагічных навук

БІБЛІЯТЭЧНА-ІНФАРМАЦЫЙНАЯ АДУКАЦЫЯ: ВОПЫТ І ПЕРСПЕКТЫВЫ

Бібліятэчна-інфармацыйная адукацыя перажывае час значных змен, што абумоўлена не толькі рэарганізацыяй вышэйшай школы, але і прафесійнымі прычынамі. Змяненні менталітэта, арганізацыі і форм работы бібліятэк, пашырэнне сферы інфармацыйна-бібліятэчнай дзейнасці, укараненне новых камп'ютэрных тэхналогій у практыку работы патрабуюць актуалізацыі бібліятэчна-інфармацыйнай адукацыі.

Неабходнасць павышэння прафесійнай кампетэнтнасці бібліятэчных кадраў узнікла пад уздзеяннем росту інфармацыйных рэсурсаў, ускладнення адбору новай інфармацыі. Сталі назірацца парадаксальныя выпадкі, звязаныя з пошукам інфармацыі, калі падчас лягчэй штосьці зноў адкрыць, чым знайсці апісанне ранейшых вынаходстваў.

У такой сітуацыі ўзрасла патрэбнасць у навучанні камп'ютэрнай культуры, арганізацыі сістэмы стварэння і выкарыстання інфармацыйных рэсурсаў і паслуг. Гэта прывяло да істотных змяненняў у вучэбных планах Беларускага дзяржаўнага універсітэта культуры, што знайшло сваё падмацаванне ў дзяржаўным адукацыйным стандарце, дзе адлюстравана імкненне да гарманізацыі вышэйшай бібліятэчна-інфармацыйнай адукацыі і арыентацыі на шырокую перспектыву развіцця бібліятэчнай практыкі.

Тэхнічная мадэрнізацыя бібліятэчнай справы ў Беларусі дыктуе неабходнасць рэарганізацыі таксама і сістэмы дадатковай прафесійнай адукацыі бібліятэчных кадраў.

Новы падыход да перападрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі бібліятэкараў прадугледжвае накіраванасць усяго адукацыйнага працэсу на адаптацыю іх да выканання інфармацыйных прафесійных задач з улікам канкрэтных напрамкаў тэхнічнай рэканструкцыі бібліятэчнай справы.

Сістэмнасць пабудовы вучэбных праграм, варыятыўнасць у залежнасці ад кантынгенту слухачоў і ўзроўню іх прафесійнай падрыхтоўкі, накіраванасць на асваенне інавацыйных ведаў доўгатэрміновага выкарыстання — асноўныя прынцыпы рэалізацыі новага падыходу да фарміравання сістэмы дадатковай прафесійнай адукацыі ў галіне.

Менавіта гэтыя прынцыпы і пакладзены ў аснову пабудовы чатырох вучэбных праграм ("Арганізацыйныя і метадычныя асновы інфарматызацыі бібліятэк", "Асновы інфармацыйных тэхналогій", "Архітэктура і функцыяльныя падсістэмы АБІС", "Эксплуатацыя АБІС"), распрацаваных у Беларускім дзяржаўным інстытуце праблем культуры дадаткова да "Мадэлі перападрыхтоўкі спецыялістаў публічных бібліятэк па авалоданню камп'ютэрнай тэхнікай і новымі тэхналогіямі" (1999 г.), дзе адлюстраваны ўзроўні перападрыхтоўкі бібліятэчных кадраў у галіне аўтаматызацыі. Гэта дазваляе слухачам фарміраваць новае бібліятэчнае мысленне, арыентавацца на сеткавыя рэжымы работы і выкарыстанне інфармацыйных рэсурсаў, атрымліваць веды, якія можна выкарыстаць у мэтах рэарганізацыі традыцыйных участкаў бібліятэчнай работы.

Трэба адзначыць, што неабходнасць стварэння курсаў па перападрыхтоўцы спецыялістаў бібліятэк (і

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

не толькі ў галіне аўтаматызацыі) даўно наспела. Гэта дазволіла б зняць вострую патрэбу ў бібліятэчных кадрах не толькі ў сістэме Міністэрства культуры, але і забяспечыць перападрыхтоўку спецыялістаў для работы ў школьных бібліятэках Міністэрства адукацыі, а таксама для іншых міністэрстваў і ведамстваў краіны.

У той жа час для ўдасканалення сістэмы перападрыхтоўкі бібліятэчных кадраў неабходна разгледзець і вырашыць шэраг складаных праблем:

— выявіць колькасць бібліятэк і бібліятэкараў, зацікаўленных у перападрыхтоўцы;

— вывучыць матывы перападрыхтоўкі, якімі кіруюцца слухачы курсаў;

— вызначыць адукацыйныя блокі дысцыплін, асваенне якіх дазволіць авалодаць неабходнай кваліфікацыяй у кароткі тэрмін;

— падабраць высокакваліфікаваных выкладчыкаў з ліку спецыялістаў, здольных перадаць свае веды і ўменне людзям, якія маюць вышэйшую адукацыю па той або іншай спецыяльнасці;

— удасканаліць сістэму стажыровак;

— прадугледзець праграмна-інфармацыйнае і навукова-метадычнае забеспячэнне перападрыхтоўкі;

— распрацаваць сучасную мадэль перападрыхтоўкі бібліятэчных кадраў у адпаведнасці з Міжнародным стандартным ІФЛА па бібліятэчнай адукацыі;

— здзейсніць пошук і пашырыць формы арганізацыі працы на камерцыйнай аснове.

Першыя крокі ў вырашэнні пастаўленых задач зроблены, неабходна скаардынаваная даследчая работа па данай праблеме.

С. И. Шереметьев (Минск),
аспирант Белорусского государственного университета культуры

КУЛЬТУРА ОБЩЕНИЯ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО МАСТЕРСТВА БУДУЩИХ СОЦИАЛЬНЫХ РАБОТНИКОВ

Социальная работа, осуществляемая на современном витке развития общества, стала новым этапом в осмыслении принципов поддержки и защиты каждого нуждающегося человека. На эту работу возложена миссия по устранению ряда "недостатков" общества, коррекцию и реабилитацию человека. Она вырабатывает нормативные требования и ценностные ориентиры общества, способствует нормализации общественных связей и отношений, выступает как процесс по сохранению и восстановлению человеческих ресурсов в целях стабилизации экономических, социальных, общественных отношений и связей.

Столь большие надежды, возлагаемые на социального работника, предполагают дополнительную моральную ответственность его перед обществом, статусом добровольно выбранной профессии и коллегами по работе. Поэтому так важно, чтобы будущий социальный работник понимал всю значимость выбранной им профессии, знал о ее нравственно-ценностном содержании, приобретал

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ